

Kommunförvaltningen
Sektor välfärd
Erik Onelius

Välfärdsnämnden

Remiss av betänkandet Ett språkrav för språkutveckling (SOU 2024:78)

Beslut

Yttrande gällande remissen av betänkandet "Ett språkrav för språkutveckling" överlämnas till Socialdepartementet.

Kommunförvaltningens yttrande

Sammanfattning

Söderhamns kommun instämmer i att goda språkkunskaper är avgörande för en högkvalitativ äldreomsorg. Samtidigt ser vi utmaningar i genomförandet av det föreslagna språkravet och vill understryka vikten av stöd, resurser samt en differentierad implementering. Detta för att säkerställa att språkravet inte får negativa konsekvenser för kompetensförsörjningen eller äldreomsorgens kvalitet

Synpunkter på utredningens förslag

1. Behovet av tydligare riktlinjer och stöd

Söderhamns kommun välkomnar att språkravet preciseras till nivå B2 enligt GERS. Samtidigt anser vi att kommuner och enskilda utförare behöver tydliga riktlinjer och konkret stöd för att bedöma och utveckla språkkunskaper hos omsorgspersonal. Implementeringen bör åtföljas av vägledning och stödinsatser från relevanta myndigheter. Dessutom bör en differentiering av kraven övervägas, där språkravens omfattning anpassas efter den anställdes roll och arbetsuppgifter.

2. Risk för kompetensbrist

Söderhamns kommun ser en risk för att ett strikt språkrav kan försvåra rekryteringen av omsorgspersonal. Redan idag är det utmanande att hitta kvalificerad personal till äldreomsorgen, och ett ovillkorligt språkrav kan förvärra denna situation. Vi förespråkar därför en successiv implementering där

språkstöd och utbildning integreras i anställningsprocessen. Det skulle möjliggöra att språkutveckling sker parallellt med yrkesutövandet, snarare än att språkravet utgör en absolut anställningsförutsättning.

3. Språkravets tillämpning på fler verksamhetsområden

Utredningen påpekar att språkproblem även förekommer inom hälso- och sjukvården samt LSS-verksamheten. För att undvika undanträngningseffekter och snedvriden kompetensfördelning mellan olika verksamheter bör det utredas huruvida språkravet även bör omfatta dessa områden. En konsekvensanalys är nödvändig för att säkerställa att språkraven leder till en övergripande förbättring av vård och omsorg snarare än att skapa nya rekryteringsproblem i andra sektorer.

4. Anpassning av språkravet efter arbetsuppgifter

Söderhamns kommun anser att språkliga krav bör vara proportionerliga i förhållande till de arbetsuppgifter som personalen utför. Exempelvis kan personal som huvudsakligen arbetar med praktisk omvårdnad ha andra språkliga krav än de som hanterar medicinska journaler eller administrativt arbete. Därför föreslår vi en differentiering av språkravet, där kravnivån anpassas utifrån arbetsuppgifternas karaktär och behovet av kommunikation i varje specifik roll.

5. Långsiktigt arbete med språkutveckling

Vi stödjer förslaget om ett långsiktigt och systematiskt arbete med språkutveckling inom äldreomsorgen. För att säkerställa en framgångsrik implementering krävs ökade resurser till språkutbildningar, handledning och språkombud inom verksamheterna. Söderhamns kommun ser positivt på initiativ där språkravet kopplas till kompetensutveckling snarare än att fungera som ett formellt hinder vid anställning. Genom att investera i kontinuerlig språkutveckling kan vi skapa en mer inkluderande och kvalitativ äldreomsorg.

Avslutande synpunkter

Söderhamns kommun ställer sig bakom intentionen att stärka språkkompetensen inom äldreomsorgen men anser att förslaget behöver kompletteras med flexibla implementeringsstrategier och utökade stödinsatser. En differentierad tillämpning av språkravet, där kravnivån anpassas utifrån arbetsuppgifter och språkutveckling integreras i anställningen, skulle möjliggöra en mer hållbar och inkluderande reform. Vi ser fram emot en fortsatt dialog kring språkravets utformning och genomförande.

Behörighet

Behörigheten att avge yttrande vid remisser till välfärdsnämnden är delegerad till sektorchef enligt punkten C 1.4.2 i välfärdsnämndens delegationsordning.

Jon Schöning
Sektorchef sektor välfärd
Söderhamns kommun